

A kezdeményezés neve: Grameen Bank

<http://www.grameen.com/>

A bangladesi székhelyű, 1983-ban hivatalosan bankként alapított Grameen Bank egy mikrofinanszírozással és közösségfejlesztéssel foglalkozó szervezet, amelyet a vidéken élő szegény népesség támogatására hoztak létre. Alapításának elsődleges célja az volt, hogy a hagyományos banki szolgáltatások igénybevételétől eleső szegények gondjain kis összegű személyi kölcsönök biztosításával enyhítsen, így javítva a kölcsönt felvevők társadalmi-gazdasági körülményeit.

Kontextus: A fennálló probléma

A kezdeményezést eredetileg Muhammad Yunus indította el, aki 1976-ban saját pénzét adta kölcsön Jobra falu szegény háztartásainak, hogy segítse őket vállalkozásaik üzemeltetésében. Muhammad Yunus magánemberként, és a Chittagong College közgazdasági professzoraként végzett elméleti és kutatási munkája során is azt tapasztalta, hogy sok falusi ember csak nagyon magas kamattal kapott banki támogatást mikrovállalkozásához. Felismerte, hogy a tőke hiánya a fő oka annak, hogy sok család nem tud kilábalni a szegénységből, és a regionális gazdasági fejlődést is ez akadályozza. Hogy megoldja a problémát, Yunus évtizedek munkájával hivatalossá tette a mikrohitel modellt, és ehhez jelentős intézményi támogatást kapott.

Megoldások és tevékenységek

A Grameen Bank a célcsoport társadalmi-gazdasági megerősítésére koncentrál. Úgy próbál segíteni, hogy bizalom-alapú (kezesség nélküli) mikrokölcsönöket nyújt az alacsony jövedelmű, elsősorban falun, vidéken élő bangladesi embereknek (a kölcsönt igénylők 97%-a nő). A kölcsönök általában 100-1000 Taki nagyságrendűek (azaz néhány dollártól több tíz dollárig terjednek). A közösség nyomása segít a hitelfelvevőknek abban, hogy tartsák magukat a szolidaritási hitel alapelveihez és a 16 Döntésben megfogalmazott értékekhez (amelyek között találunk előírásokat a környezetvédelem támogatására és a társadalmi igazságosság előmozdítására is). A modell kiemelkedően sikeres és a visszafizetési arány magas – több, mint 97% (2010-es adat).

Összehúzódsági és közelítési (Contraction and Convergence) elemek

Összehúzódság:

A kezdeményezés elsődleges célja a célcsoport társadalmi-gazdasági megerősítése.

A szegénységből való kilábalás eredményeként az érintettek ökológiai lábnyoma inkább nő, mint csökken. A CONVERGE projekt elfogadja, hogy „a Föld eltartóképességét nem meghaladó egyenlő

részesedés úgy az erőforrásokból, mint a kibocsátásokból” akkor tud megvalósulni, ha a túl nagy ökolábnymomon élők lábnyoma csökken, míg ezzel párhuzamosan a kis lábnyomon élők növekedhet - természetesen a fenntarthatóság által szabott kereteken belül. Ugyanakkor a “16 Döntés” között, amelyet minden hitelígénylő köteles elfogadni és betartani, találunk a környezeti szűkösségre vonatkozó pontokat is – kitérnek például a család nagyságának korlátaira, a környezet tisztán tartására és a betegségek terjedését megelőző higiéniai létesítmények használatára.

Közelítés:

A kezdeményezésnek a közelítés az alapja, hiszen a hitelre “alapvető emberi jogként” tekint. A társadalmi igazságosság elveinek és gyakorlatának megfelelően igyekszik a társadalom alacsony jövedelmű rétegét erősíteni és lehetőségekhez juttatni. Ez az alapelv “függőlegesen” is beépül a kezdeményezésbe, hiszen a “16 Döntéssel” azt is vállalják a hitelígénylők, hogy demokratikus és etikus módon, egymás támogatva haladnak a közös célok megvalósulása felé.

Jelen állapot

A Grameen Bank hihetetlenül sikeres és jelentősen növekedett az elmúlt 3 évtizedben. 8,04 millió magánszemélynek nyújtottak kölcsönt (2010. februári adat) és 2007-ben a banknak több, mint 24.000 alkalmazottja volt. A Grameen Bank mára jelentős, részvénytársaságként működő, nyereséges pénzügyi intézmény, amelyet Bangladesh központi bankja és egyéb privát befektetők is támogatnak. Számos profitorientált és non-profit társület alakult ([Grameen családhoz tartozó szervezetek](#)) és a bank elég nagyra nőtt ahhoz, hogy felkeltse a bangladesi törvényhozók figyelmét is. Sok hasonló mikrohitelt nyújtó szervezet alakult szerte a világon (ld. hasonló kezdeményezés Magyarországon a [Szegények bankja](#)), de közülük a Grameen Bank a legnagyobb és legismertebb.

[Ide](#) kattintva megtekinthető a videó, amelyben Muhammad Yunus beszél a mikrofinanszírozás elméleti és gyakorlati kérdéseiről

További információ a Grameen Bankról és a mikrofinanszírozásról

Brau, J. (2004). Microfinance: A Comprehensive Review of the Existing Literature. Journal of Entrepreneurial Finance and Business Ventures, Vol. 9, Issue 1, 2004, pp. 1-26

Holcombe, S. H. (1995). Managing to empower: the Grameen Bank's experience of poverty alleviation. Zed Books, ISBN 1-85649-316-4.